

Tranås kommun

Granskning av årsredovisning 2023

Inger Andersson
Auktoriserad revisor

The better the question. The better the answer.
The better the world works.

Syfte och omfattning

Bakgrund

- ▶ Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer (Skyrev) och FAR, branschorganisationen för revisorer och redovisningskonsulter har gemensamt tagit fram en ny standard för kommunal räkenskapsrevision. Denna är tillämplig från och med 1 januari 2023. Standarden består av ramverk och anvisningar för att tillämpa International Standards on Auditing (ISA) och International Standards on Review on Engagements (ISRE) och beskriver förutsättningar för den kommunala särarten och de regler som sakkunniga biträden, däribland kommunala yrkesrevisorer och auktoriserade/godkända revisorer samt registrerade revisionsbolag har att följa. Det sakkunniga bitrådets arbete innebär även en förskjutning mot mer granskning av intern kontroll. De sakkunnigas rapportering och kommunikation till de förtroendevalda att förändras där en del av rapporten blir mer lik en revisionsberättelse enligt ISA.
- ▶ Standarden utgår från revisorernas uppdrag i kommunallagen att bedöma om räkenskaperna är rättvisande och omfattar:
 - ▶ Översiktlig granskning av delårsrapport i enlighet med anvisning för tillämpning av International Standard on Review Engagements 2410 (ISRE 2410).
 - ▶ Revision av årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys och noter enligt anvisningar för tillämpning av ISA samt av driftredovisning och investeringsredovisning enligt särskild tillämpningsanvisning av ISA 501. (Revisionsbevis - särskilda överväganden för vissa poster).
 - ▶ Granskning av sammanställda räkenskaper enligt särskild instruktion.
 - ▶ Granskning av förvaltningsberättelsen enligt särskild instruktion avseende de enligt LKBR obligatoriska delarna.

Syfte och omfattning

- ▶ Det finns ytterligare områden som ingår i sakkunnigas granskning av delårsrapport och årsredovisning som inte är reglerade i denna standard. Det gäller:
 - ▶ om kommunen efterlever balanskravet
 - ▶ om resultaten i delårsrapport och årsredovisning rörande god ekonomisk hushållning är förenliga med de mål kommunfullmäktige beslutat.
- ▶ På uppdrag av revisionen Tranås kommun har vi gjort en granskning av årsbokslut och årsredovisning för 2023. Revisorerna har till uppgift att:
 - ▶ Pröva om räkenskaperna är rättvisande.
 - ▶ Bedöma om den är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och i enlighet med god redovisningssed.
 - ▶ Bedöma om resultatet i årsbokslutet är förenligt med de mål, kopplade till begreppet god ekonomisk hushållning, som fullmäktige beslutat.
- ▶ I vår granskningsrapport framgår omfattning och inriktning på granskningen, samt eventuella begränsningar.

Syfte

- ▶ Granskningens syfte har varit att bedöma om årsredovisningens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och normering från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Därutöver har granskningen syftat till att bedöma om rapporten ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2023.

Genomförande

Granskningen har utförts enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision*. Avgränsning och inriktning har skett efter en bedömning av väsentlighet och risk. På följande sidor framgår en övergripande beskrivning av hur de olika granskningsmomenten har genomförts.

Resultaträkning

- ▶ Resultaträkningen har granskats utifrån vår planerade riskbedömning. Vi har gått igenom väsentliga rutiner för redovisningen, stickprovvis granskat transaktioner mot underlag och bedömt periodiseringsprinciper. Vi har vidare utfört analyser av data från ekonomisystemet och lönesystemet. I de fall väsentliga avvikelser mot budget och/eller föregående år har noterats har vi följt upp avvikelserna med kontoanalyser och kompletterande intervjuer.

Analys av data från ekonomisystemet

- ▶ Vi har stämt av skatterelaterade intäkter mot underlag från SKR samt utfört substansgranskning för statsbidrag där stickprov granskats mot erforderliga underlag, redovisningsprinciper och avstämning huvudbok.
- ▶ Vidare har vi kartlagt väsentliga kostnadsflöden i syfte att identifiera transaktioner som avviker från standardflöde. Vi har stickprovvis granskat avvikande transaktioner samt följt upp att kostnaden är rörelsegill, att underlaget är komplett och korrekt attesterat i enlighet med gällande attestordning samt stickprovvis följt upp mot avtal.

Analys av data från lönesystemet

- ▶ Vi har utfört en registeranalys avseende löner med hjälp av programmet ACL för perioden 2023-01-01 - 2023-12-31. ACL ger oss information om avvikande transaktioner, exempelvis dubbla poster. De avvikande transaktionerna har därefter stickprovvis granskats mot underlag för att säkerställa att posterna blivit korrekt behandlade. Resultatet från denna granskning rapporteras i särskild rapport.

Genomförande

Balansräkning

- ▶ Balansräkningen har granskats utifrån vår planerade riskbedömning. Granskningen har skett med utgångspunkt i följsamhet till Lagen om kommunal bokföring och redovisning, rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning samt i enlighet med god redovisningssed för kommunal verksamhet. Vidare har respektive balanspost stickprovvis jämförts mot bokslutsdokumentation och underbilagor. Genom stickprovskontroller och jämförelse med underlag från sidoordnade system har granskning genomförts av att poster värderats och periodiserats i enlighet med god redovisningssed.

Kassaflödesanalys

- ▶ Vi har granskat att kassaflödesanalysens innehåll i allt väsentligt överensstämmer med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

Noter

- ▶ Vi har granskat de notupplysningar som lämnas med fokus på att fullständiga upplysningar lämnas, att notupplysningarna hänger samman med ovanstående räkningar och att dessa i allt väsentligt avspeglar de underliggande räkenskaperna.

Drift- och investeringsredovisning

- ▶ Vi har granskat drift- och investeringsredovisningarna och dess följsamhet till LKBR och RKR R 14 Drift- och investeringsredovisning.

Sammanställd redovisning

- ▶ Vi har granskat den sammanställda redovisningen mot fastställda årsredovisningar för dotterbolagen samt bedömt utförda eliminerings.

01

lakttagelser från granskning av årsbokslut

Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen ska enligt LKBR och RKR R15 Förvaltningsberättelse ha följande underrubriker:

Krav	Bedömning	Kommentar
Aktuellt år ska jämföras med tidigare år och väsentliga förändringar ska kommenteras. Det gäller såväl utvecklingen sedan föregående år som längre trender.		Bedöms uppfyllt.
Översiktlig beskrivning av de enheter som ingår i den kommunala koncernen. Upplýsningar ska också lämnas om privata utförare om de är av väsentlig betydelse.		Bedöms uppfyllt. Redovisning av bolagens verksamhet ingår i kommunens årsredovisning.
Upplýsningar om sådana förhållanden som inte redovisas i balansräkningen eller i resultaträkningen men som är viktiga för bedömningen av den kommunala koncernens och kommunens resultat eller ekonomiska ställning.		Bedöms uppfyllt i förvaltningsberättelse som helhet.
Upplýsningar om hur händelser av väsentlig betydelse påverkar de finansiella rapporterna. Upplýsningen kan exempelvis innehålla beskrivningar utifrån nettoinvesteringar, skulder, intäkter, kostnader, och årets resultat.		Bedöms uppfyllt.
Upplýsningar om väsentliga aspekter avseende styrning, uppföljning och intern kontroll för den kommunala koncernen och kommunen.		Bedöms uppfyllt.
Utvärdering av om mål och riktlinjer med betydelse för god ekonomisk uppnått och följts.		Bedöms uppfyllt.

Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen ska enligt LKBR och RKR R15 Förvaltningsberättelse ha följande underrubriker:

Krav	Bedömning	Kommentar
Beräkningen av balanskravsresultatet, som är kopplat till kommunallagens bestämmelser ska följa ett föreskrivet schema. Standard för kommunal räkenskapsrevision anger att granskningen av balanskravsresultatet utgörs av kontroll av att uppställningen av balanskravsresultatet har skett i enlighet med LKBR 11 kap. 10-11§§ samt RKR R 15, att uppgifterna i balanskravsresultatet och balanskravsutredningen är korrekt härledda ur kommunens räkenskaper samt att nyckeltal är korrekt beräknade.		Bedöms uppfyllt.
Upplysningar om väsentliga personalförhållanden i den kommunala koncernen och kommunen, bland annat ska upplysningar om de anställdas frånvaro på grund av sjukdom under räkenskapsåret lämnas.		Bedöms uppfyllt.
Upplysningar om kommunens och koncernens förväntade utveckling. Upplysningarna ska avse dels vad som faktiskt är känt om framtiden, dels förväntningar som finns och som är baserade på konkreta kända förhållanden som berör koncernen och kommunen direkt eller indirekt. De risker som och osäkerhetsfaktorer som är förknippade med dessa förhållanden ska kommenteras.		Bedöms uppfyllt.

Resultat-, balansräkning och noter

Enligt LKBR 5:1 ska resultaträkningen i sammandrag redovisa samtliga intäkter och kostnader under räkenskapsåret.

Krav	Bedömning	Kommentar
Resultat- och balansräkning är uppställd enligt LKBR		Ingen avvikande uppfattning
Resultaträkningen inte påverkas av väsentliga felaktigheter		Vi har inte identifierat någon felaktighet av väsentlig karaktär som påverkar kommunens och kommunkoncernens resultaträkningar
Balansräkningen inte påverkas av väsentliga felaktigheter		Vi har inte identifierat någon felaktighet av väsentlig karaktär som påverkar kommunen och kommunkoncernens balansräkningar
Noter finns i tillräcklig omfattning och utgör specifikationer av resultaträkningens poster som möjliggör avstämning mot årsredovisningens övriga delar		Ingen avvikande uppfattning
Noter finns i tillräcklig omfattning och utgör specifikationer av balansräkningens poster som möjliggör avstämning mot årsredovisningens övriga delar		Ingen avvikande uppfattning

Drift- och investeringsredovisning

Vi har granskat drift- och investeringsredovisningarna och dess följsamhet till LKBR och RKR R 14 Drift- och investeringsredovisning

	Bedömning	Kommentar
Driftredovisning är upprättad i enlighet med LKBR och RKR R 14 Drift- och investeringsredovisning.		Bedöms uppfyllt.
Investeringsredovisning är upprättad i enlighet med LKBR och RKR R 14 Drift- och investeringsredovisning.		Bedöms uppfyllt.

03

Iakttagelser från processgranskning

Iakttagelser processgranskning

Som en del i granskningen av årsredovisningen har sju processer granskats utifrån Standard för kommunal räkenskapsrevision.

Nedan iakttagelser har identifierats som vi rekommenderar kommunen att utvärdera och se över;

Process	Kommentar
▶ Löneprocess	<ul style="list-style-type: none">• Vi ser att flertal anställda involveras i processen; fåtal personer på löneavdelningen, Viktigt att chefer meddelar förändringar. Vi rekommenderar att man årligen kontrollerar att uppgifterna i lönesystemet är uppdaterade och tillser att ansvariga chefer kontrollerar lönesumman per person utifrån rimlighet. Samt att kontrollen dokumenteras.
▶ Skatteintäktsprocessen	<ul style="list-style-type: none">• Det finns inga nedskrivna rutiner. Endast en person hanterar processen. Vi rekommenderar att ytterligare en person ska kunna hanteringen.• Vi rekommenderar också att man tar del av SKR's utbildningar för att säkerställa att medarbetarna är införstådda med processen

lakttagelser processgranskning

Process	Kommentar
▶ Intäktsredovisningsprocesser	Periodisering av intäkter inom äldreboende. Fakturering sker månaden efter.
▶ Inköpsprocess	<ul style="list-style-type: none">• Processen innehåller ett flertal kontroller. Vi rekommenderar att dokumentation sker för genomförda kontroller och analys sker av dem. (ex kontroll av förändring av grunddata)• Obligatorisk utbildning för att bli certifierad beställare. Fortfarande många beställare. Begränsa ytterligare för att nå ut med information och nyheter.• Fortsätt arbetet med att ta fram skriftliga rutiner och checklistor för upphandling.• Utred om det finns verktyg som kan underlätta uppföljning istället för endast stickprovsvis granskning. (ex uppföljning att man följer ramavtal).

lakttagelser processgranskning

Process	Kommentar
<ul style="list-style-type: none">▶ Investeringsprocess/ Exploateringsprocess	<ul style="list-style-type: none">• Färdigställ dokumenterad beskrivning för hur kommunen hanterar exploateringstillgångar och hur fördelning mellan omsättnings- och anläggningstillgångar ska ske.• Utred leasing: översyn ska göras för att identifiera om det finns finansiella leasingavtal, vilka ska hanteras som anläggningstillgångar i årsredovisningen.• Inventering av inventarier bör göras regelbundet.• Omprövning bör göras även för inventarier med kortare nyttjandeperiod än 10 år.• Inventarielista bör gås igenom och eventuell utrangering ske
<ul style="list-style-type: none">▶ Väsentliga IT-system	<p>Vi har kartlagt väsentliga IT applikationer för IT-miljön. IT-granskning av IT applikation huvudbok och löner har genomförts i enlighet med ISA regelverket . Granskning har fokuserat på behörighets- och lösenordshantering samt back-up rutiner. Vi har noterat följande områden som kan/ bör förbättras:</p> <ul style="list-style-type: none">• Tillse att den genomgång av IT-behörigheter som görs dokumenteras.• Förbättra lösenordskrav till 16 tecken (bokstäver/siffror/andra tecken).

Övrig granskning intern kontroll

- ▶ Granskning IT Miljö
 - ▶ Vi har kartlagt väsentliga IT applikationer för IT-miljön.
 - ▶ IT-granskning av IT applikation huvudbok och löner har genomförts i enlighet med ISA regelverket . Granskning har fokuserat på behörighets- och lösenordshantering samt back-up rutiner.
- ▶ Närstående transaktioner
 - ▶ Stämt av om kommunledning (förvaltningschefer och kommundirektör) samt kommunstyrelse har närstående bolag samt om någon transaktion skett med dem
- ▶ Allmänna revisionsåtgärder
 - ▶ Avstämning försäkringar
 - ▶ Skatter och sociala avgifter
 - ▶ Moms

04

Övriga iakttagelser

Övriga kommentarer

Redovisningsfrågor bokslut

- ▶ Tranås kommun redovisas samtliga leasingavtal som operationell leasing. Leasingkostnad redovisas linjärt över avtalstiden. Kommunen har inte kartlagt vilka finansiella leasingavtal som finns i kommunen och vilken effekt på de finansiella rapporterna som uppkommer då anpassning sker till gällande redovisningsregler. En omklassificering skulle kunna leda till väsentlig effekt på kommunens balansräkning och nyckeltal samt en förändring mellan resultatposter. Eftersom översynen inte är klar kan man inte fastslå den beloppsmässiga effekten. Vi har därför gjort ett uttalande med reservation.

Vi rekommenderar kommunen att;

- Kartlägga vilka finansiella leasingavtal som finns
- Utredda vilka effekter bedömningen har på redovisningen
- Anpassa redovisningen till gällande redovisningsregler

05

Bedömning

Sammanfattande bedömning

- ▶ Grundat på vår granskning har det, med reservation för den omständighet avseende finansiell leasing som beskrivs i rapporten och framgår av revisionsyttrandet, är vår bedömning att:
 - ▶ Räkenskaperna och kommunens årsredovisning ger en rättvisande bild av 2023 års resultat och ställning per 2023-12-31
 - ▶ Årsredovisningen har, i allt väsentligt, upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.